

кількість бульб або їх маса. Найвищу урожайність ми отримали в сорту Тирас – 32,2 т/га, Санібель – 31,3 т/га. Сорт Санібель також продемонстрував найкращу товарність бульб – 88,6 %. Слід також відмітити найпродуктивніший за кількістю бульб сорт Мелодія – 6,1 шт./га.

Список використаних джерел:

1. Лихочвор В.В., Петриченко В.Ф., Іващук П.В., Корнійчук О.В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур / За ред... В.В. Лихочвора, В.Ф. Петриченка. – 3-є вид., виправ., допов. – Львів: НВФ «Українські технології», 2010. – 1088 с.
2. Ромащенко, М. І., Плотнікова, Т. А. Технологія вирощування картоплі в умовах зрошення. Хімія, Агрономія. Херсон: Сервіс, 2006. С. 21-22.
3. Agronews. Джерело доступу: <https://agronews.ua/news/stalo-vidomo-yak-v-ukrayini-zminyatsya-cziny-na-kartoplyu-u-2024-r/>
4. Кожушко Н.С., Гончаров М.Д. Технологічна оцінка картоплі на придатність до промислової переробки. Картоплярство, 2000. – К.: Нора-Прінт. – Вип.30. – С. 51-60.

УДК 633.15

ПРИХОДЬКО Андрій, студент 2 курсу другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **ПУЮ Василь Лазарович**, доктор с.-г. наук, професор кафедри землеробства ґрунтознавства та захисту рослин
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський

ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО КУКУРУДЗУ

Кукурудза – одна з найпоширеніших і корисніших злакових культур у світовому рослинництві, займає третє місце після пшениці і рису. Це дуже давня рослина, відома людству вже понад 12 тисяч років [1, 2]. Тому варто дізнатися про кукурудзу якомога більше цікавих фактів, про які йдеться нижче.

Кукурудза займає найважливіше місце в світовій економіці. З неї готують і страви, і напої, і використовують її в інших галузях промисловості, а у деяких народів кукурудза є основним продуктом харчування.

Зерно кукурудзи містить велику кількість поживних речовин, макро- і мікроелементів, які сприяють здоровому росту і розвитку дитини. Вхідні в її склад солі кальцію, магнію, фосфору, калію і заліза надають благотворний вплив на дитячий організм і захищають його від хвороб.

Не менш важлива кукурудза і для здоров'я дорослих: вона усуває дефіцит вітамінів і нормалізує рівень холестерину в крові.

Регулярне вживання кукурудзи в їжу сприяє уповільненню процесів старіння і здатне захистити нас від раку, серцевих захворювань і ожиріння. Вона є кращим помічником в боротьбі з алергією, допомагаючи повністю позбутися від недуги.

З точки зору медицини найбільш цінний продукт є тичинки жіночого суцвіття кукурудзи, відомі в народі як її «волосся». Вони надзвичайно багаті вітамінами і мікроелементами.

У медицині широко відомий відвар з рилець кукурудзи. Такий відвар має жовчогінну дію, тому його рекомендують пити при хворобах печінки. Молоді качани кукурудзи багаті аскорбіновою кислотою, вітамінами А, В₁, В₃, В₉, С, К, а також корисними для організму оліями, тому для лікування необхідно використовувати тільки молоду кукурудзу.

Кукурудза прийде на допомогу людям з підвищеним вмістом цукру в крові, захворюваннями центральної нервової системи і м'язову дистрофію.

Зерно кукурудзи не втрачає своїх корисних властивостей навіть при консервуванні, проте варити її потрібно строго без солі, інакше вона стане дуже жорсткою і майже неїстівною.

Населення в Центральній Америці замість хліба вживають Тортиллі (коржі з кукурудзяного борошна), а в Мексиці із зерен кукурудзи виготовляють пиво.

З кукурудзи роблять спирт – з 1 т зерна виходить 400 л спирту [5].

У харчовій промисловості використовуються не тільки кукурудзяні зерна. У хід йдуть і листя, і обгортка качанів, і навіть самі стебла.

Різні частини кукурудзи використовуються у виробництві ліків, пластику, клею, пороху та інших різноманітних речей, навіть на виготовлення добрив.

Один з найбільш незвичайних сортів кукурудзи, *Glass Gem*, відрізняється незвичайними напівпрозорими зернами різних кольорів, використовують для виготовлення прикрас [1, 2].

Деякі сорти кукурудзи вирощуються виключно з декоративними цілями, а не для вживання в їжу.

Велика частина вирощуваної в світі кукурудзи йде на корм для худоби.

Батьківщиною кукурудзи вважається Північна Америка, де з давніх часів вона була основною складовою раціону мексиканців і індіанців. Вперше вона була одомашнена предками сучасних мексиканців ще 10 тисяч років до н. е.

В Європу насіння кукурудзи привіз Христофор Колумб. Завдяки йому сьогодні кукурудзу вирощують на всіх континентах, крім Антарктиди.

В Україну кукурудза потрапила через Туреччину, в кінці XVIII століття. За іншою версією кукурудза в кінці 17 ст. з Румунії була завезена в Молдавію, а звідти в Україну [3].

При розкопках в Мехіко дослідники знайшли кукурудзяний пилок, вік якого сягав 55 тисяч років [2].

За словами археологів, американські індіанці їли попкорн, як мінімум, 5 тисяч років тому. Щоб приготувати ласощі, вони змішували зерна кукурудзи з піском і розводили поруч з ними вогонь. Коли кульки вибухали, пісок струшували, а зерна вживали в їжу.

Завдяки археологічним знахідкам вчені зробили висновок, що раніше кукурудза виглядала зовсім по-іншому. Вона була низькорослою і качан розташовувався на верхівці рослини, а зверху качана перебувала волоть. Така кукурудза легко запилювалася вітром, а насіння «голового» качана, розсипаючись на землю, давала сходи і життя наступному поколінню рослин.

Кукурудза – це однорічна рослина, яка може досягати 7 метрів у висоту, а це висота двоповерхового будинку. Однак з точки зору ботаніки вона є травною.

На одному пагоні кукурудзи виростає від 8 до 42 листків [4]. Скоростиглі рослини утворюють 8-10 листків; середньостиглі – 14-18 листків, пізньостиглі – 23-25 листків. Листкові пластини активно очищають повітря. Один гектар кукурудзи поглинає з повітря близько 20 т вуглекислого газу.

За методом індіанців кукурудза висаджується разом з гарбузами, які захищають ґрунт від бур'янів і не дають випаровуватися зайвій волозі, що сприяє збільшенню врожайності.

Світовий рекорд урожайності зерна кукурудзи становить 39,14 т/га, який отримав фермер Девід Хула з Вірджинії (США) в 2023 році [6].

Список використаних джерел:

1. Джерело: <https://dovidka.biz.ua/tsikavi-fakti-pro-kukurudzu>.
2. Джерело: <https://tsikavi-fakty.com.ua/50-tsikavyh-faktiv-pro-kukurudzu/>.
3. Кукурудза: цікаві факти про одну з найдавніших культур. URL: <https://agroelita.info/kukurudza-tsikavi-fakty-pro-odnu-z-najdavnishykh-kultur/>.
4. Морфологічні ознаки кукурудзи. 01.10.2014. URL: <https://www.syngenta.ua/press-release/kukurudza/morfologichni-oznaki-kukurudzi>.
5. Перспективи використання висококрохмальної кукурудзи в умовах Лісостепу правобережного: монографія / Калетнік Г.М., Паламарчук В.Д., Гончарук І.В. та ін. Вінниця: Друкарня «Друк», 2021. 260 с.
URL: <https://superagronom.com/news/18208-rekordnu-urojajnist-kukurudzi-3914-t-ga-v-sezoni-2023-otrimav-fermer-iz-virdjiniyi-ssha>.